

INCE

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE

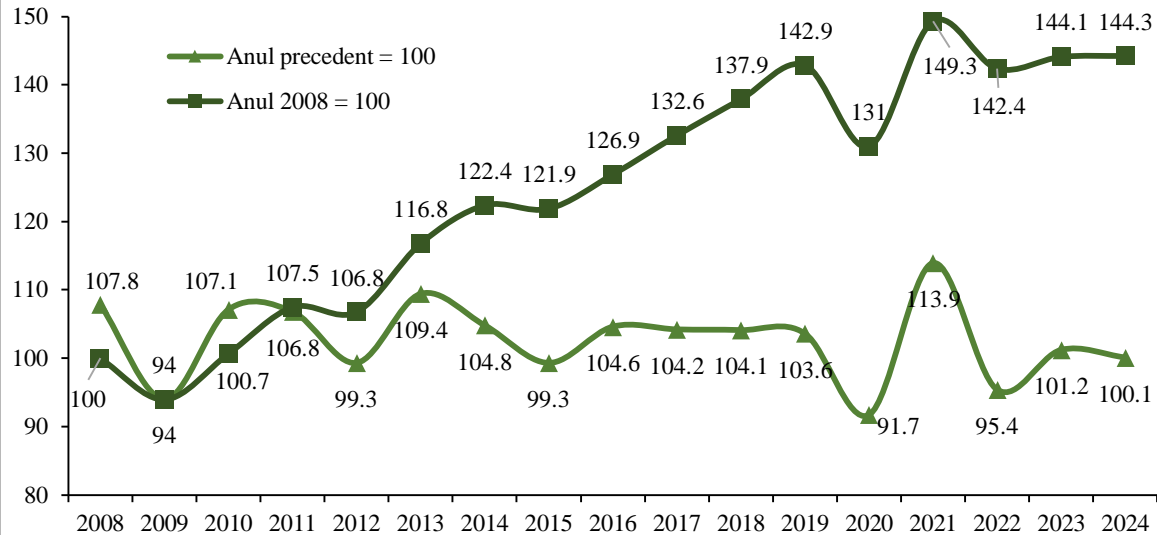
TENDINȚE ÎN ECONOMIA MOLDOVEI
Nr. 52/2025 (Sem. II, 2024)

În actuala ediție:

- Contextul economic extern și principalele tendințe socio-economice care au marcat economia Republicii Moldova în a doua jumătate a anului 2024 și dinamica principalilor indicatori macroeconomici în baza celor mai recente date disponibile;**
- Prognoza INCE privind evoluția principalilor indicatori macroeconomici pentru anul 2025.**

PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul intern brut al Republicii Moldova, pentru anul 2024, a înregistrat o valoare de 323 816,8 mil. MDL, în prețuri curente de piață, înregistrând, astfel, o creștere în termeni reali cu doar 0,1% față de anul 2023.

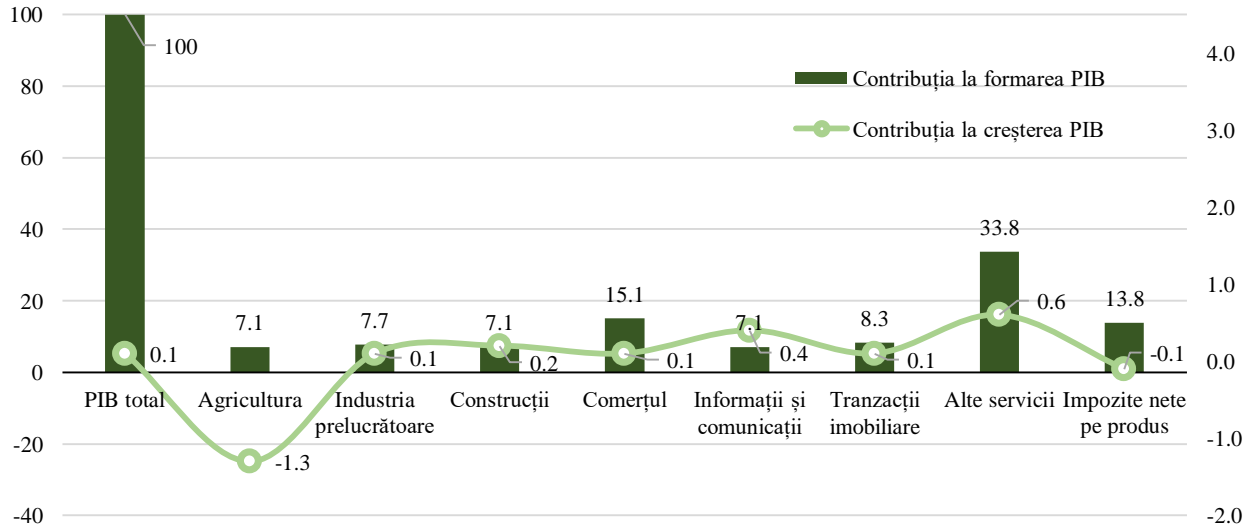
Evoluția PIB, 2008-2024, %

Evoluția PIB anul 2024, f.p.s.a.p.

Republica Moldova	+0,1%
România	+0,9%
Euro Area	+0,7%
EU - 27	+0,9%
Ucraina	+3,6%
Rusia	+4,1%

PRODUSUL INTERN BRUT**Principalele sectoare care au contribuit la creșterea PIB-ului:**

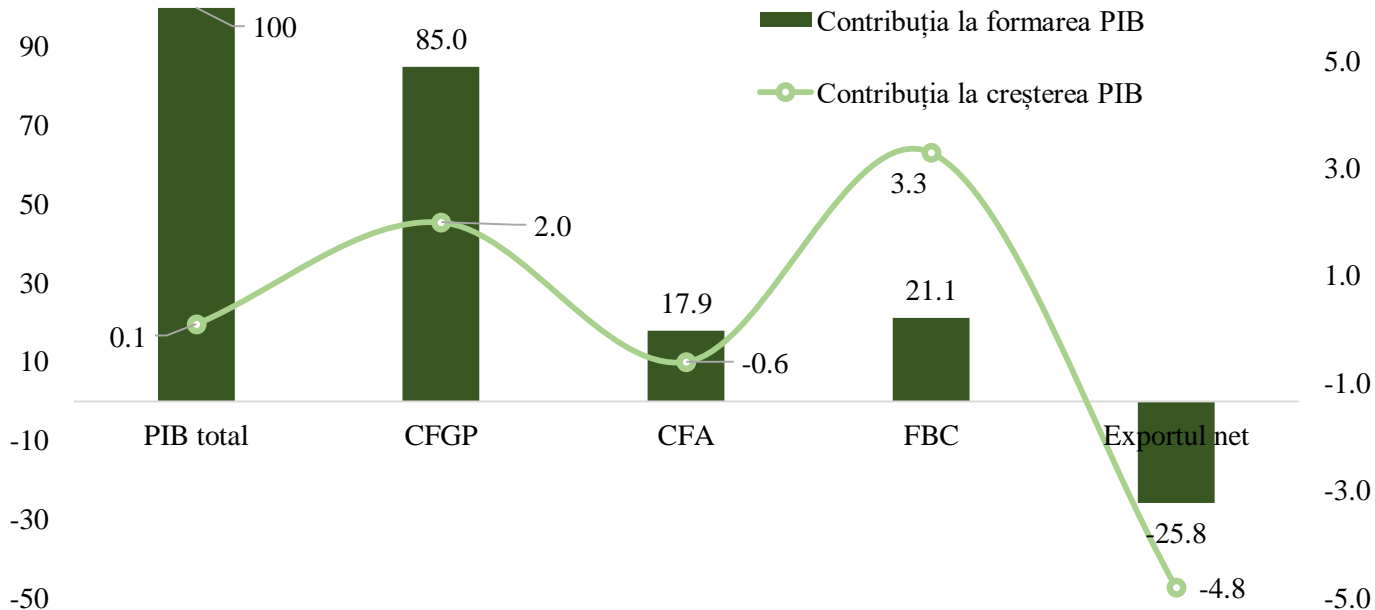
- **Informații și telecomunicații (0,4%)**
- **Energia și utilitățile (0,2%)**
- **Construcțiile (0,2%)**
- **Arta, activități de recreere și agrement (0,2%)**
- **Activități financiare și asigurările (0,2%)**
- **Activități de cazare și alimentație publică (0,1%)**
- **Alte activități și servicii (0,2%)**
- **Industria prelucrătoare (0,1%)**

Contribuția componentelor de resurse la formarea PIB în anul 2024 și la creșterea acestuia față de anul 2023, %

PRODUSUL INTERN BRUT

Din categoriile de utilizări, creșterea PIB-ului a fost susținută în principal de consumul final al gospodăriilor populației (2,0%) și de formarea brută de capital fix (3,3%).

Contribuția componentelor pe categorii de utilizări la formarea și creșterea PIB anul 2024 față de anul 2023, %

INDUSTRIE

În anul 2024, producția industrială s-a diminuat cu 1,1% față de anul 2023.

Activitatea sectorului industrial în anul 2024

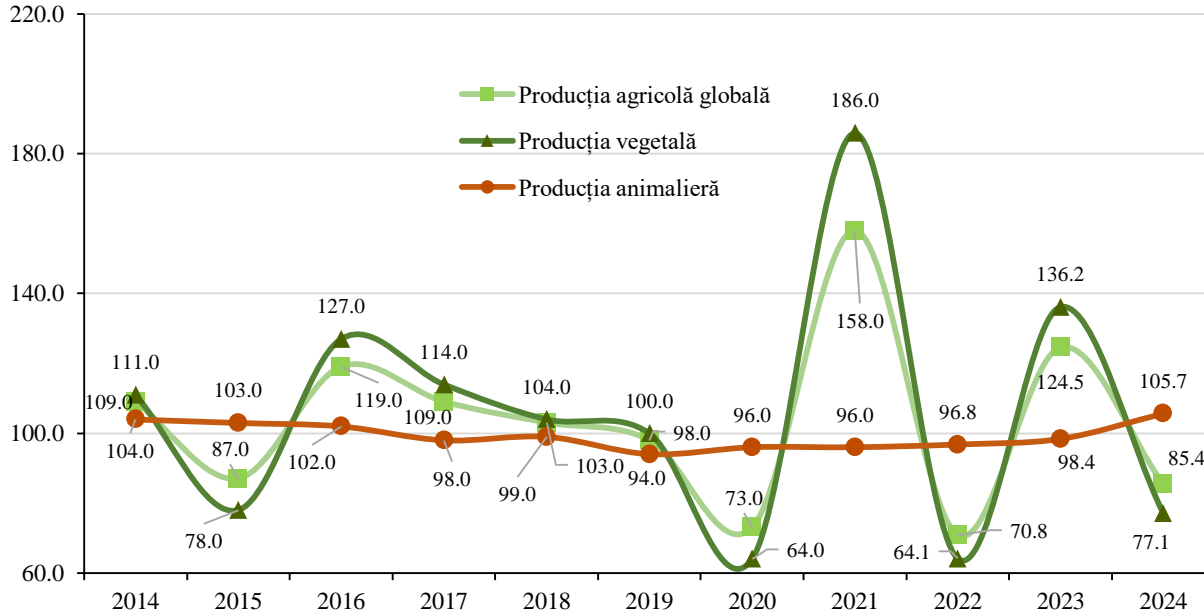

Indicii volumului producției industriale în 2010 - 2024 (%)

	A 2024 în % față de A 2023
Industrie - total	98,9
Industria extractivă	110,7
Industria prelucrătoare	95,5
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	116,0

AGRICULTURA

În anul 2024, producția agricolă s-a redus cu 14,6% comparativ cu anul 2023.

Evoluția volumului producției agricole în perioada 2014-2024, %

	în % față de SEM. I 2023 (în prețuri comparabile)
Producția agricolă din care:	85,4%
- producția vegetală	77,1%
- producția animalieră	105,7%

INVESTIȚIILE ÎN ACTIVE IMOBILIZATE

În anul 2024, investițiile în active imobilizate au crescut cu 7,9% față anul din 2023.

	Realizări, mil. MDL	în % față de Sem I 2023	în % față de total
Investiții în active imobilizate - total	35 150,8	107,9	100
Imobilizări necorporale	1 098,1	98,9	3,1
Imobilizări corporale	34 052,7	108,2	96,9
din care:			
- clădiri rezidențiale	4 449,1	120,4	12,7
- clădiri nerezidențiale	5 504,1	103,6	15,7
- construcții inginerești	6 126,3	84,9	17,4
- mașini, utilaje	10 986,5	114,7	31,3
- mijloace de transport	4 321,8	121,4	12,3
alte imobilizări corporale	2 664,8	126,8	7,5

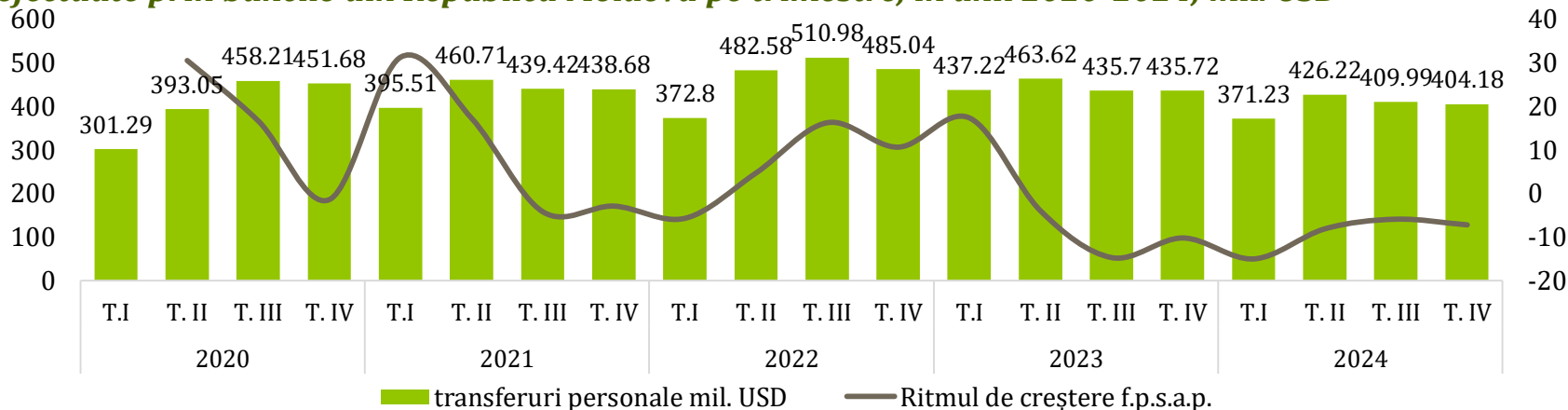
Structura investițiilor în active imobilizate în anul 2024

	Realizări, mil. MDL	în % față de total
Investiții în active imobilizate - total	35 150,8	100
care sunt finanțate din contul:		
- surse proprii	21 378,2	60,8
- bugetul de stat	2 587,9	7,4
- bugetele unităților administrativ-teritoriale	2 371,7	6,7
- credite și împrumuturi interne	4 016,1	11,4
- credite și împrumuturi externe	1 318,1	3,7
- surse din străinătate	1 608,0	4,6
- fondul rutier	1 359,8	3,9
- fondul ecologic	54,6	0,1
- alte surse	456,4	1,3

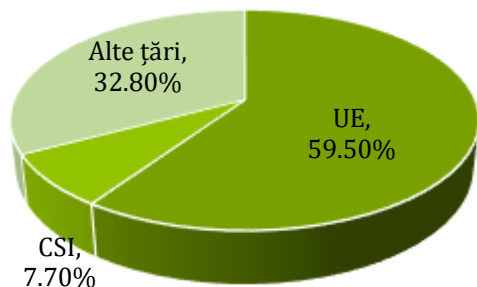
Structura investițiilor în active imobilizate pe surse de finanțare anul 2024

TRANSFERURI

Transferuri de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice (în bază netă) efectuate prin băncile din Republica Moldova pe trimestre, în anii 2020-2024, mil. USD

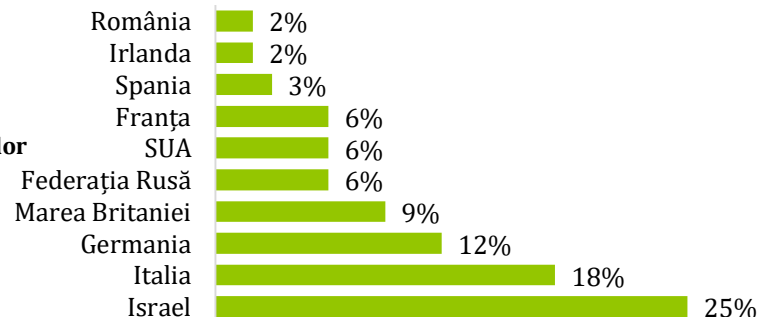
Distribuția pe țări a transferurilor bănești în anul 2024, %

Structura valutară a transferurilor în anul 2024

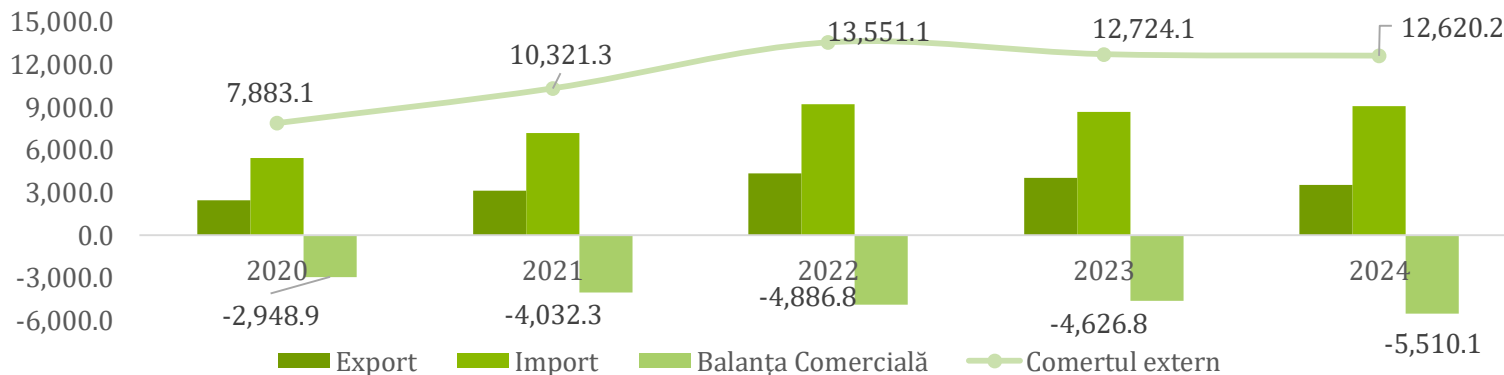
- Euro - 81%;
- USD - 19%;

Distribuția transferurilor pe țări de origine în anul 2024, %

COMERȚUL EXTERN

Valoarea totală a comerțului internațional cu mărfuri al Republicii Moldova în anul 2024 a constituit 12620,2 mil. USD, înregistrând o scădere de 0,8% față de 2023

Exportul

Exporturile de mărfuri au constituit 3555,1 mil. dolari USD, cu 12,2% mai puțin față de anul 2023.

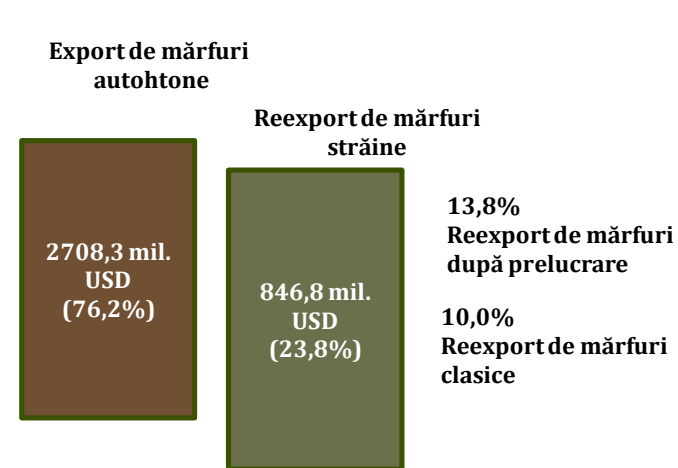
Importul

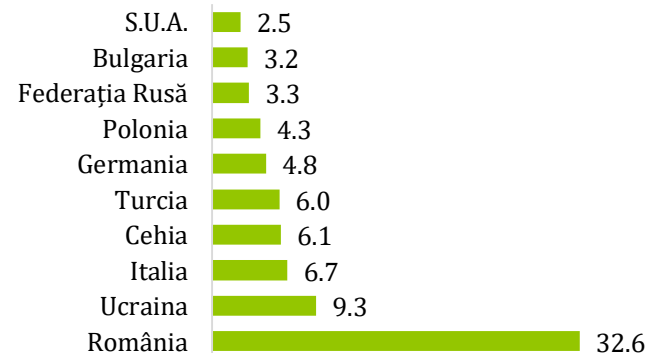
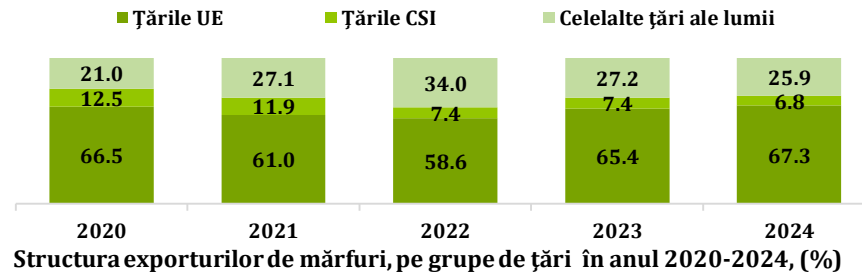
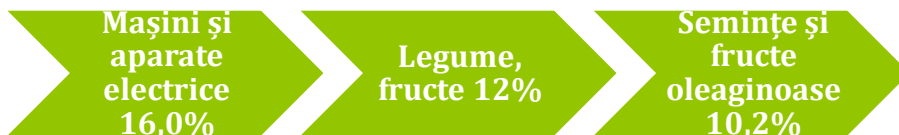
Importurile de mărfuri în anul 2024 au constituit 9065,2 mil. dolari USD, în creștere cu 4,5% comparativ cu anul 2023.

COMERȚUL EXTERN

Valoarea exporturilor de mărfuri - 3555,1 mil. USD, în scădere cu 12,2% față de 2023. Cererea externă redusă, tensiunile geopolitice din regiune și diminuarea potențialului de producție (producția agricolă și industrială) au fost principalii factori ce au influențat scăderea exporturilor.

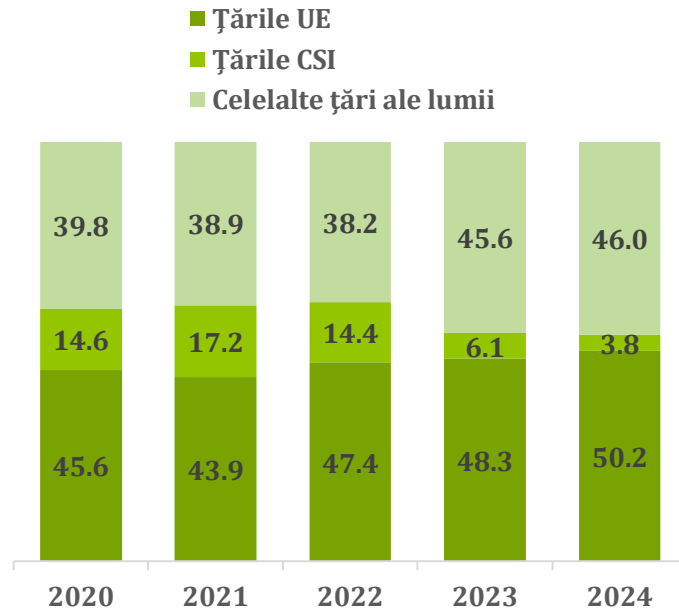
Top trei mărfuri exportate din Republica Moldova, %

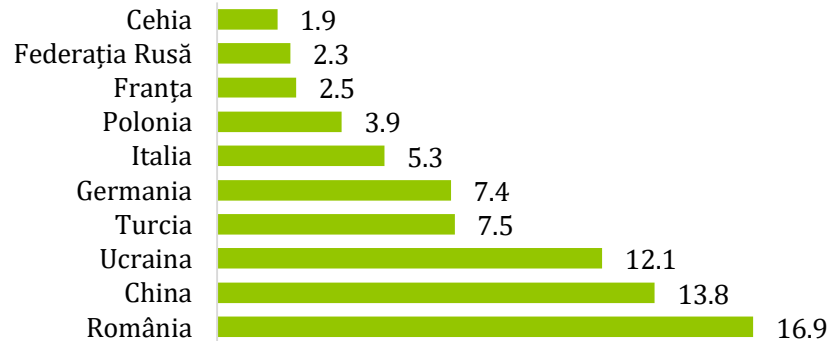
Ponderea principalelor țări - parteneri în derularea exporturilor în anul 2024, %

COMERȚUL EXTERN

Importurile de mărfuri au totalizat 9065,2 mil. USD, cu 4,5% mai mult comparativ cu cea înregistrată în anul 2023

Structura importurilor pe grupe de țări în anul 2024, (%)

Ponderea principalelor țări - parteneri în derularea importurilor în anul 2024, %

Petrol, produse petroliere 10,7%

Vehicule rutiere 8,3%

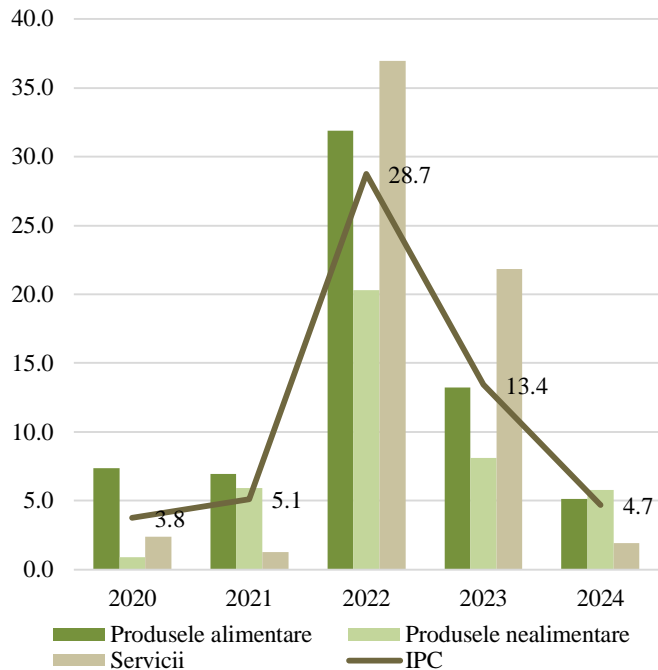
Mașini și aparate electrice 8,1%

Top trei mărfuri importate în Republica Moldova, %

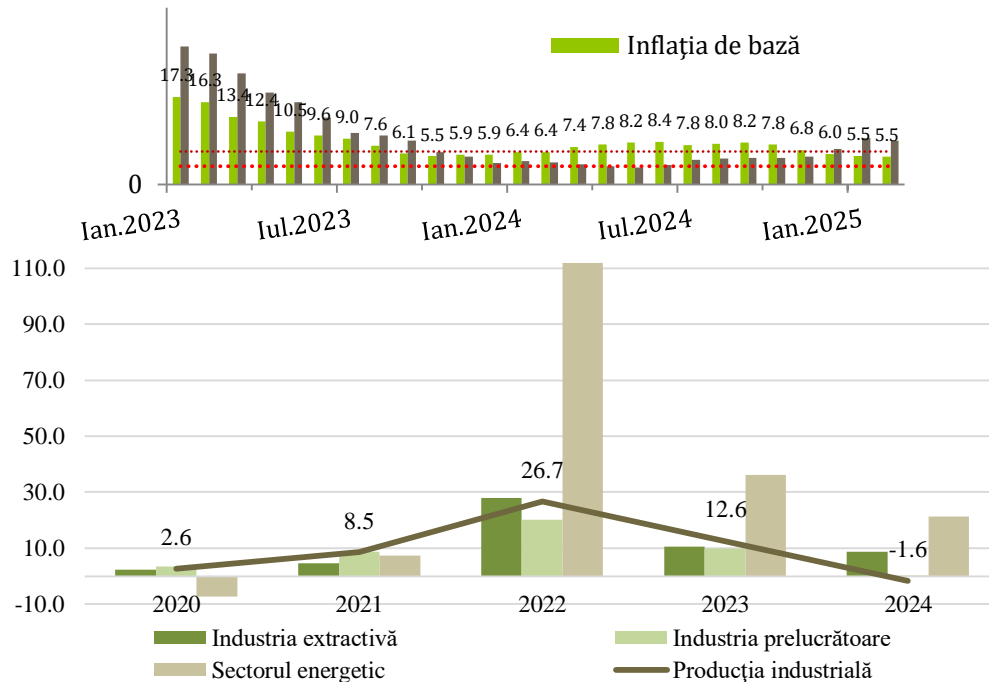
PREȚURI

Anul 2024 a fost marcat de o moderare semnificativă a inflației, înregistrând o rată anuală de 4,7% f.p.s.a.p., considerabil mai redusă față de anii precedenți (13,4% în 2023 și 28,7% în 2022).

Inflația de bază - 7,4%

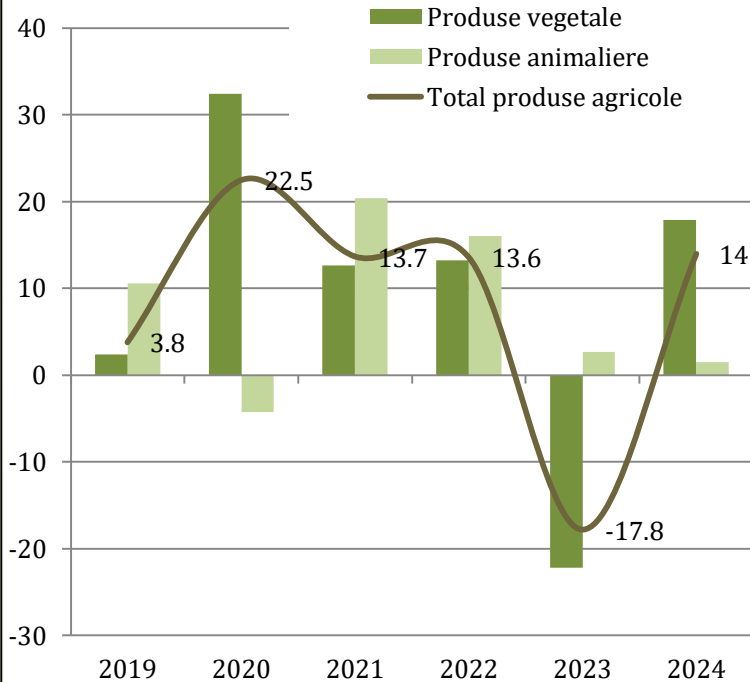
Ritmul anual de creștere al IPC, %

Ritmul anual de creștere a prețurilor producției industriale, %

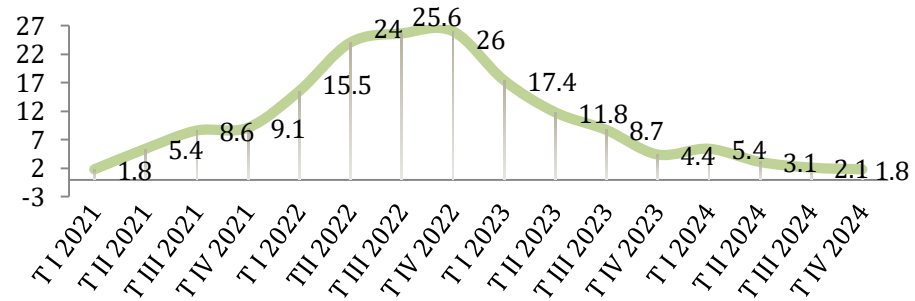
PREȚURI

Anul 2024 a fost caracterizat de evoluții divergente ale prețurilor la nivel sectorial, cu creșteri accentuate la produsele agricole.

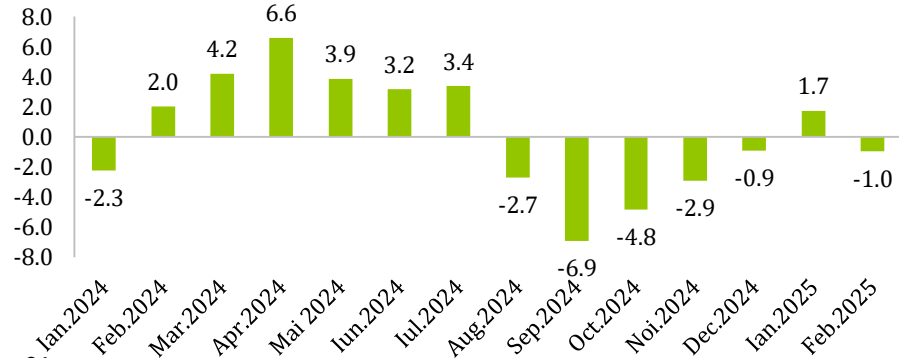

Ritmul anual de creștere a prețurilor la produsele agricole, %

Ritmul anual de creștere a prețurilor producătorilor în construcții, %

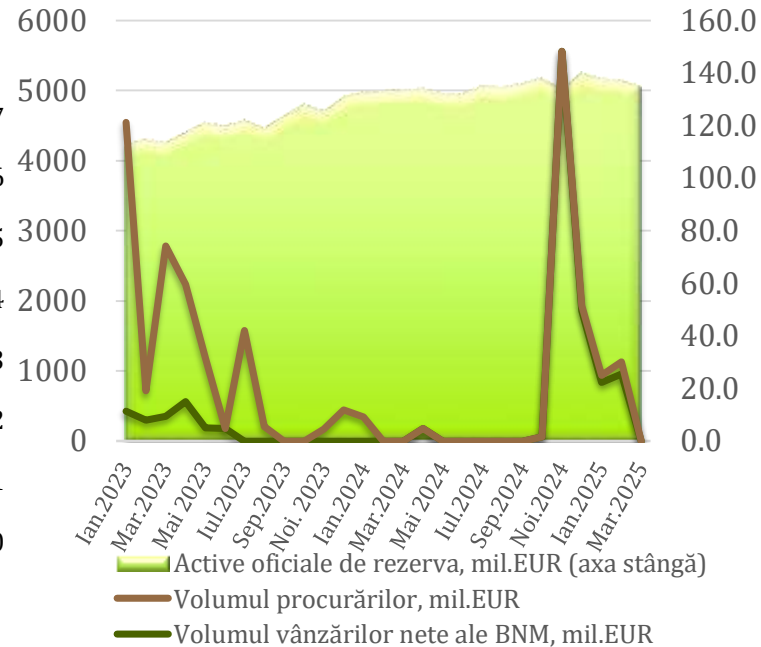
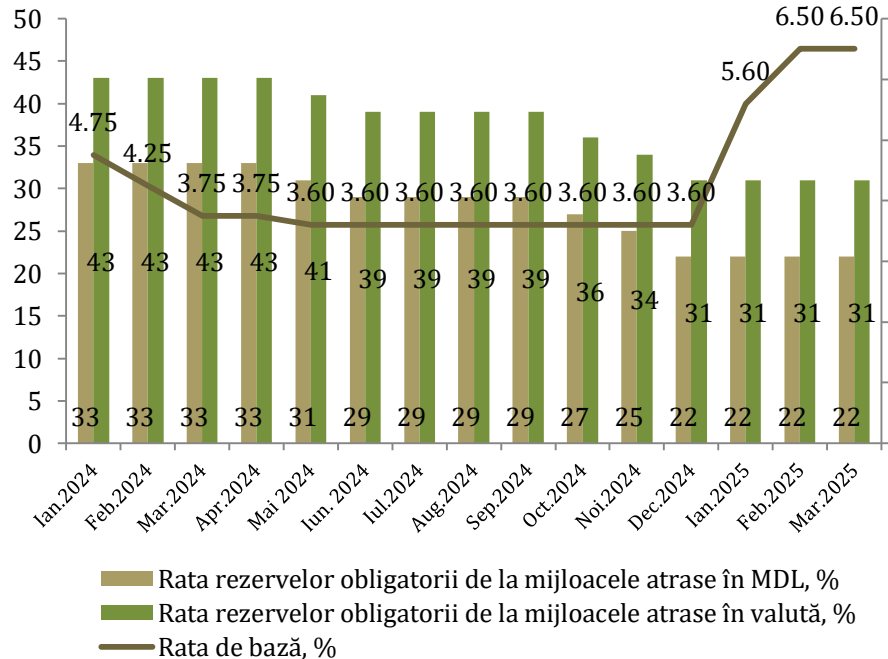
Ritmul anual de creștere a prețurilor la combustibili, %

POLITICA MONETARĂ

În 2024, BNM a relaxat ușor condițiile monetare, a menținut rata de bază la 3,60% și a redus rezervele obligatorii treptat, însă a schimbat abrupt direcția la începutul lui 2025 prin majorări consecutive ale ratei pentru a contracara presiunile inflaționiste manifestate în ultima perioadă

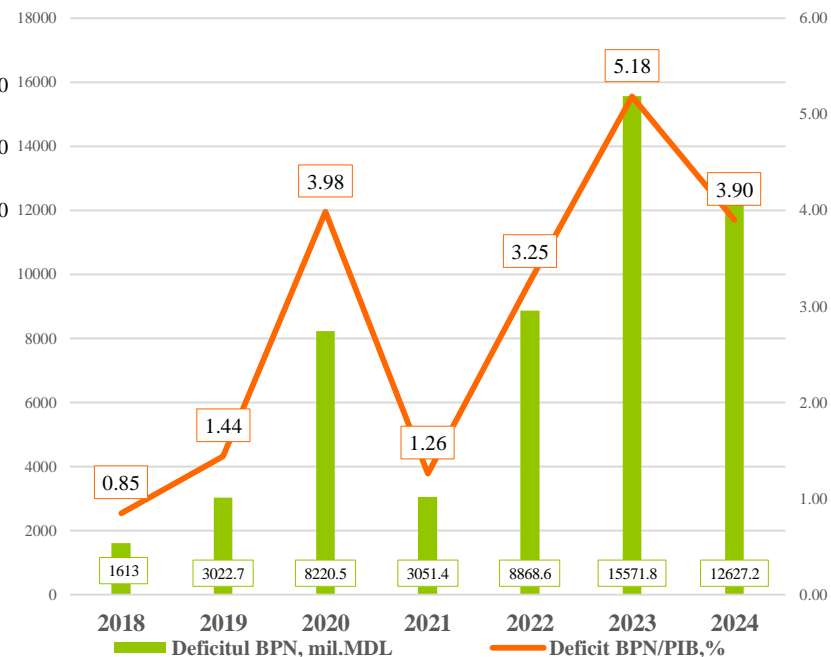
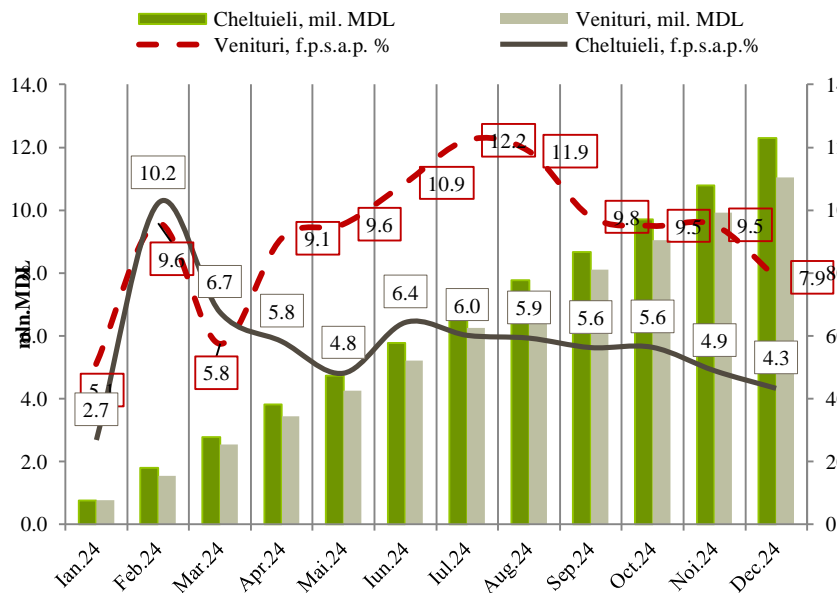
Instrumentele politicii monetare

Evoluția activelor oficiale de rezervă și activitatea BNM pe piața valutară interbancară

FINANȚE PUBLICE

Deficitul bugetar în anul 2024 s-a diminuat: veniturile în creștere cu 7,9%, cheltuielile cu 4,3% f.p.s.a.

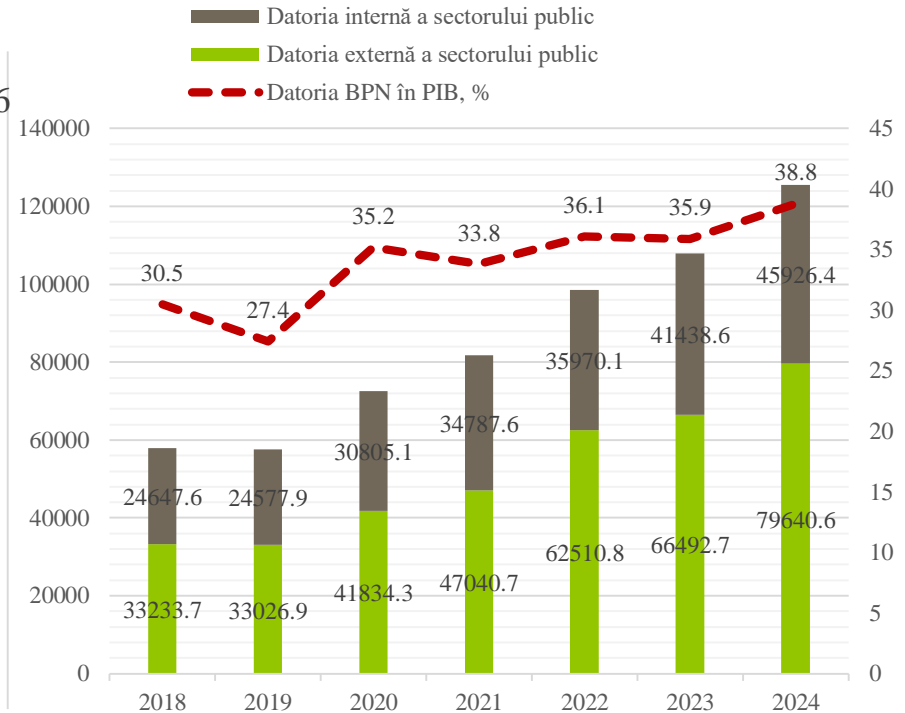

Dinamica veniturilor și a cheltuielilor publice în anul 2024, mil. MDL, %

Sursa: Elaborat de autor conform datelor Ministerului Finanțelor.

DATORIA PUBLICĂ

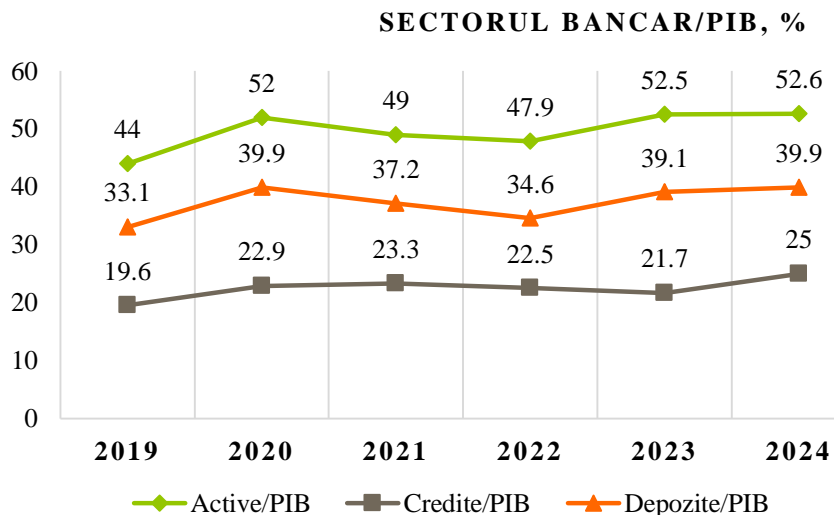
**Majorarea soldului datoriei publice până la 125567 mil. MDL în 2024 cu 15,9% față de 2023.
Creștere ponderii datoriei sectorului public în PIB (38,8%) cu 3,1 p.p., f.p.s.a.p.**

Soldul datoriei publice, mld. MDL

SECTORUL BANCAR

Principalele evoluții înregistrate în anul 2024, conform indicatorilor macro-prudențiali ai sectorului bancar.

Gradul de intermediere financiară a sectorului bancar, %

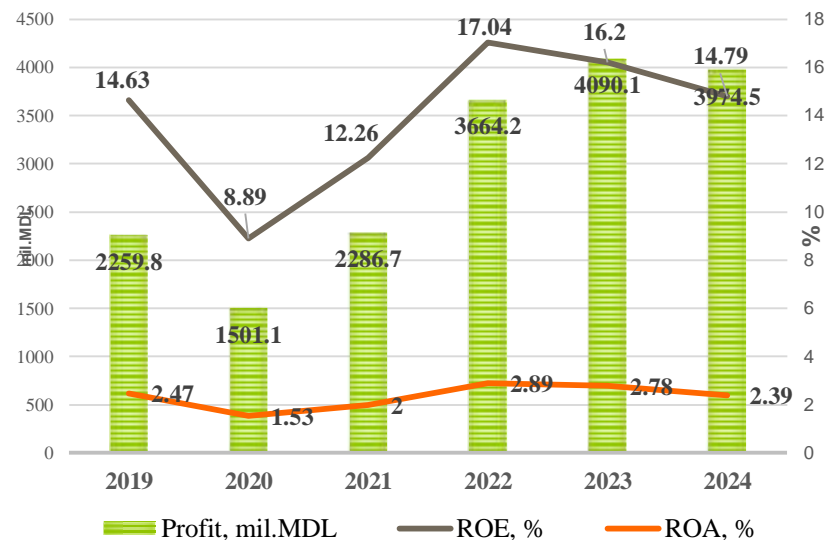

Activele bancare în creștere cu 10,6% f.p.s.a.p. ↑

Majorarea fondurilor proprii totale 7,3 % ↑

Indicatorii de lichiditate - la un nivel înalt ↑

Evoluția rentabilității și profitabilității bancare

Diminuarea profitabilității bancare cu 3% f.p.s.a.p. ↓

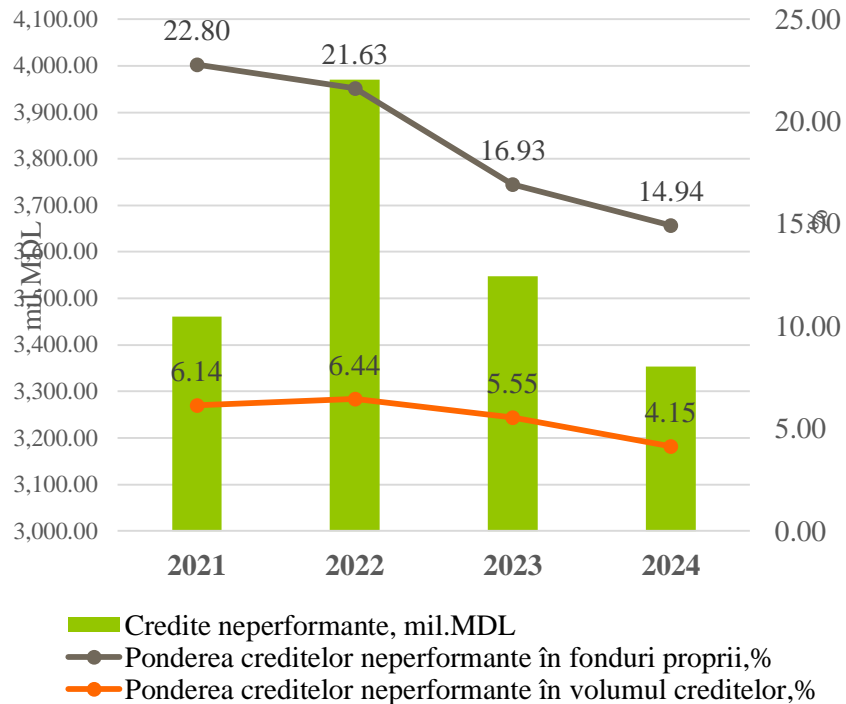
Scăderea veniturilor din dobânzi cu 22,3% ↓

Micșorarea veniturilor totale cu 9,6% ↓

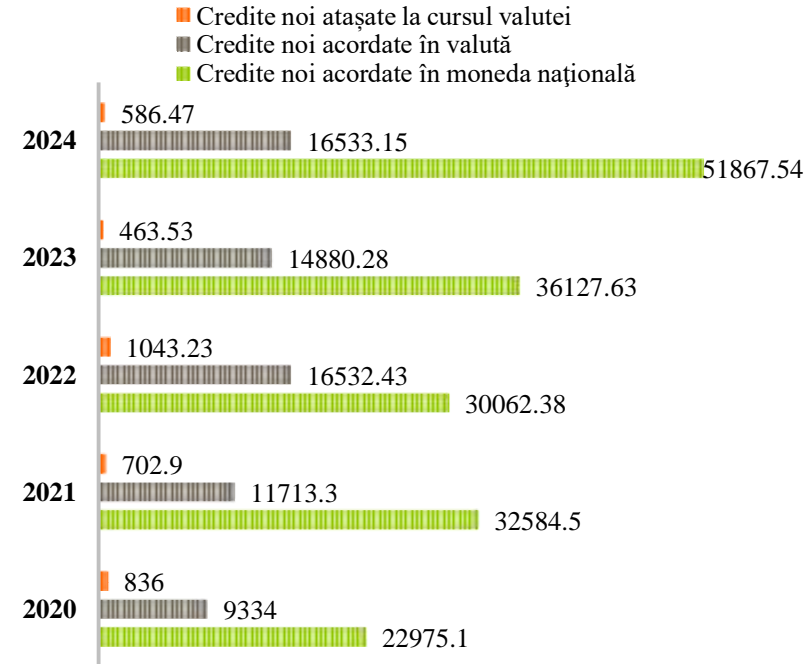
ROE - 0,39%; ROA - 1,41% ↓

SECTORUL BANCAR

Volumul creditelor neperformante au scăzut cu 5,5% f.p.s.a.p. în anul 2024, ponderea acestora a constituit 4,15%.

Portofoliul de credite în creștere cu 26,5% f.p.s.a.p.

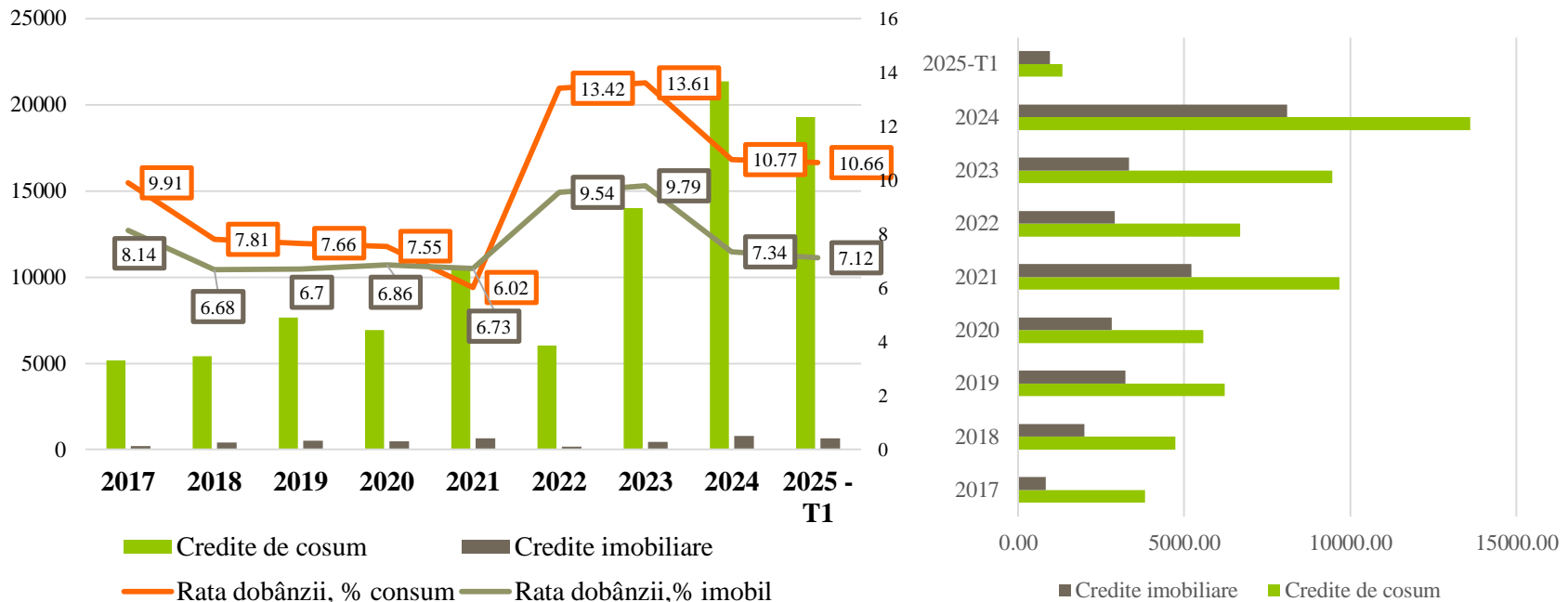
Sursa: Calculele autorilor conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

SECTORUL BANCAR

Volumul total al creditelor de consum acordate persoanelor fizice a înregistrat sumă record - 13,6 miliarde MDL cu 44% mai mult f.p.s.a.p.

Volumul total al creditelor ipotecare acordate persoanelor fizice a înregistrat sumă record - 8 miliarde MDL, de 2,5 ori mai mult față de anul 2023.

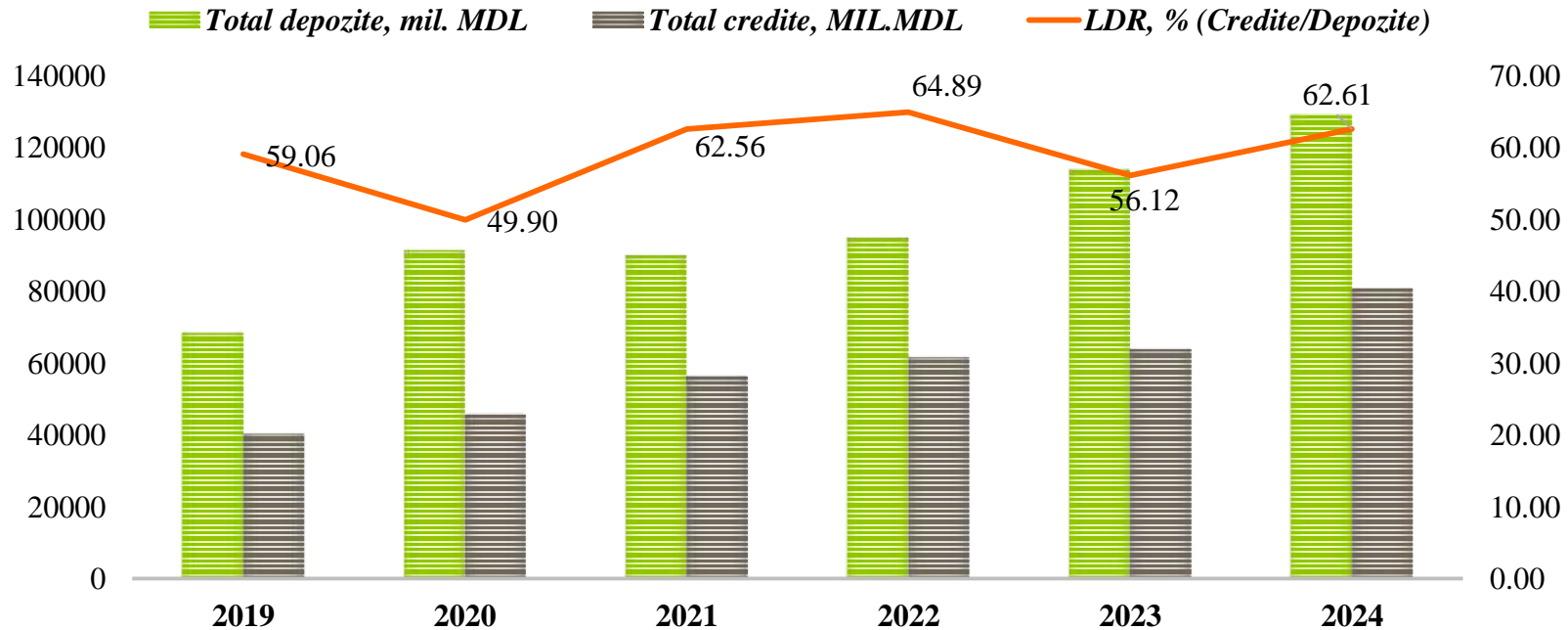
Evoluția creditelor de consum și ipotecare accesate de persoanele fizice

Sursa: Calculele autorilor conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

SECTORUL BANCAR

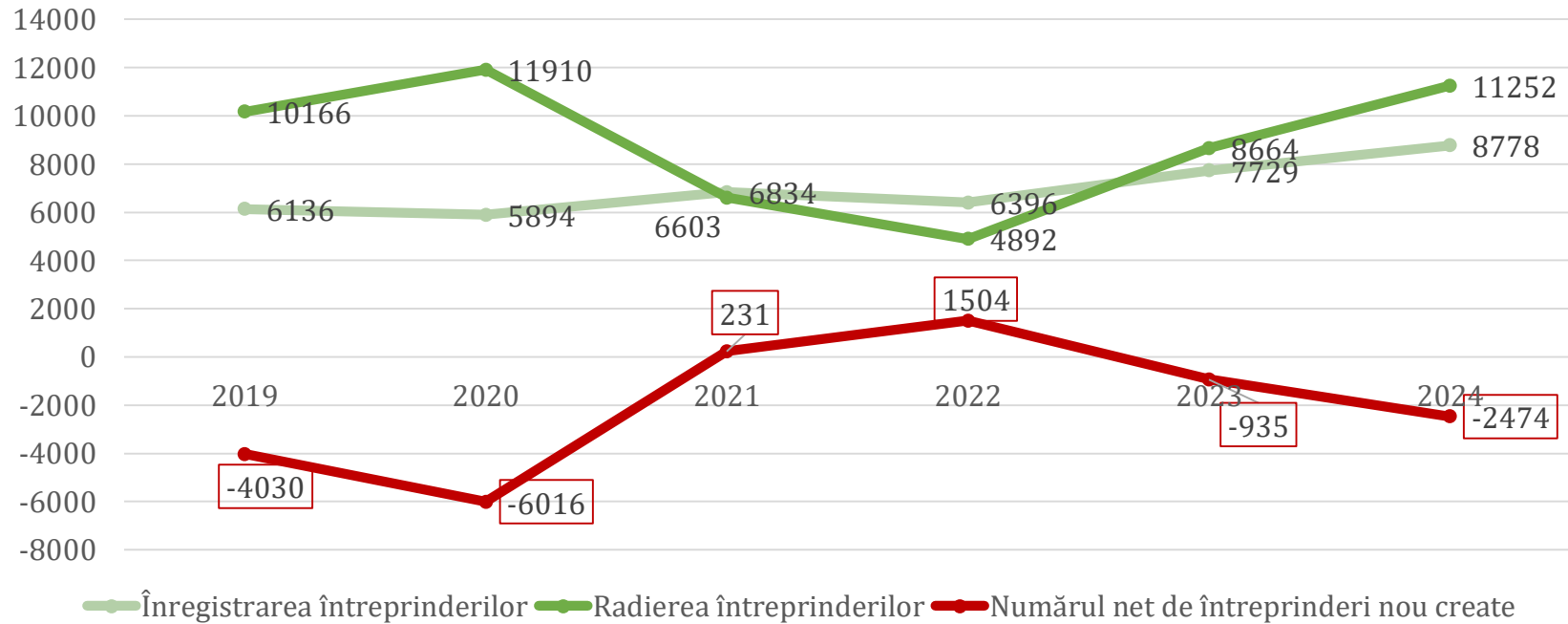
În anul 2024, indicatorul de sănătatea financiară (LDR) s-a majorat cu 6,4 p.p. față de anul 2023.

Rata credite/depozite (LDR), %

Sursa: Calculele autorilor conform datelor Băncii Naționale a Moldovei.

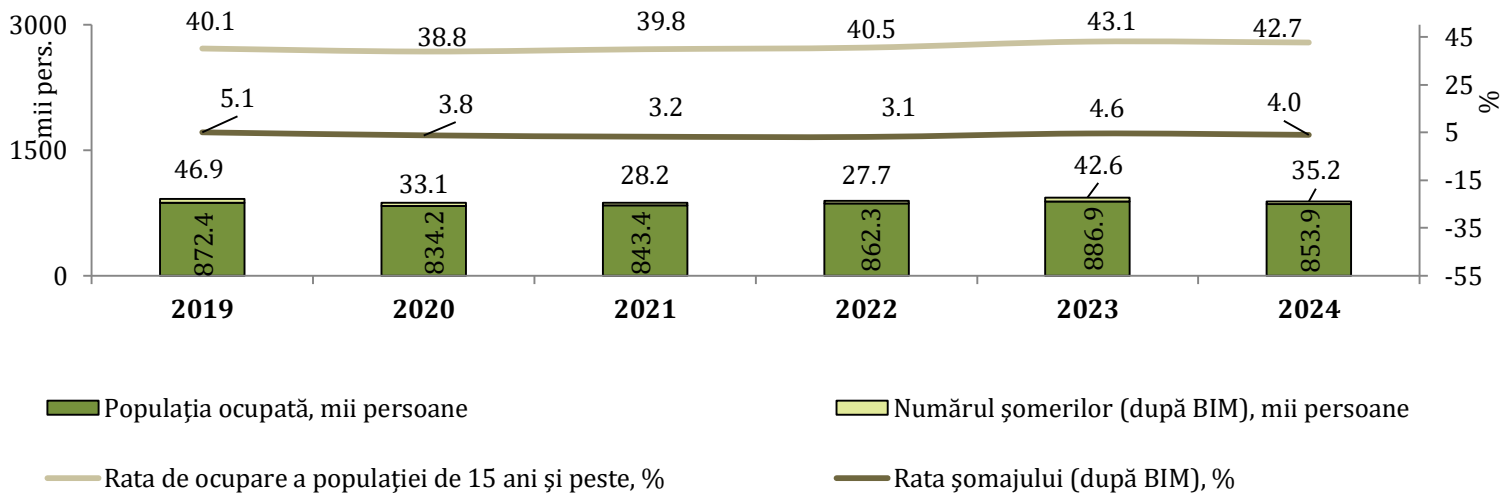
MEDIUL DE AFACERI

Provocări persistente în mediul de afaceri: numărul net de întreprinderi nou create a revenit la o valoare negativă, atingând în 2024 o valoare de -2474 unități, ceea ce semnaleză un dezechilibru între capacitatea de a iniția afaceri noi și rata de supraviețuire a acestora.

SECTORUL SOCIAL**Piața forței de muncă**

În 2024, piața forței de muncă a continuat să înregistreze un declin atât al numărului persoanelor ocupate, cât și al șomerilor. Ocuparea în sectorul agricol a scăzut semnificativ, în timp ce în sectorul non-agricol s-au înregistrat doar variații minore.

Evoluția numărului populației ocupate, al șomerilor și a ratelor de ocupare și a șomajului populației de 15 ani și peste, anii 2019-2024

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică

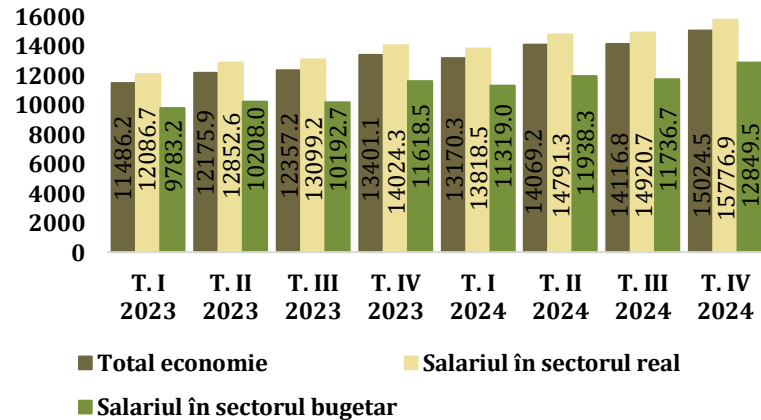
SECTORUL SOCIAL**Remunerarea muncii**

Câştigul salarial nominal mediu lunar brut în Republica Moldova a înregistrat o creştere semnificativă, atât în sectorul bugetar, cât şi în sectorul real.

Câştigul salarial mediu lunar nominal în T. III 2024 - 14116,8 MDL
T. IV 2024 - 15024,5 MDL

În T. III 2024 faţă de T. III 2023
+14,2% (nominal)
+8,7% (real)

În T. IV 2024 faţă de T. IV 2023
+12,1% (nominal)
+5,9% (real)

Dinamica salariului nominal în perioada T. I 2023 - T. IV 2024, MDL

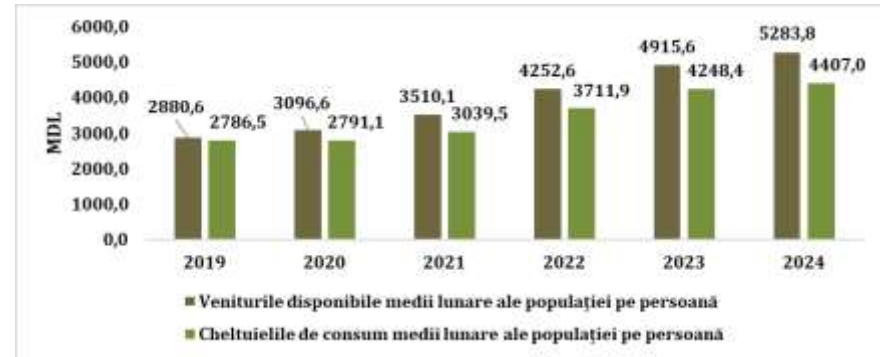
Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică

Veniturile și cheltuielile populației

Veniturile disponibile ale populației au crescut mai rapid decât cheltuielile de consum. Transferurile din străinătate au avut un rol tot mai important, iar structura cheltuielilor a arătat o reducere a ponderii alimentelor și o creștere a celor pentru recreere și cultură.

Veniturile disponibile
5283,8 MDL (2024)
+ 7,5% față de 2023

Cheltuielile de consum
4407,0 MDL (2024)
+ 3,7% față de 2023

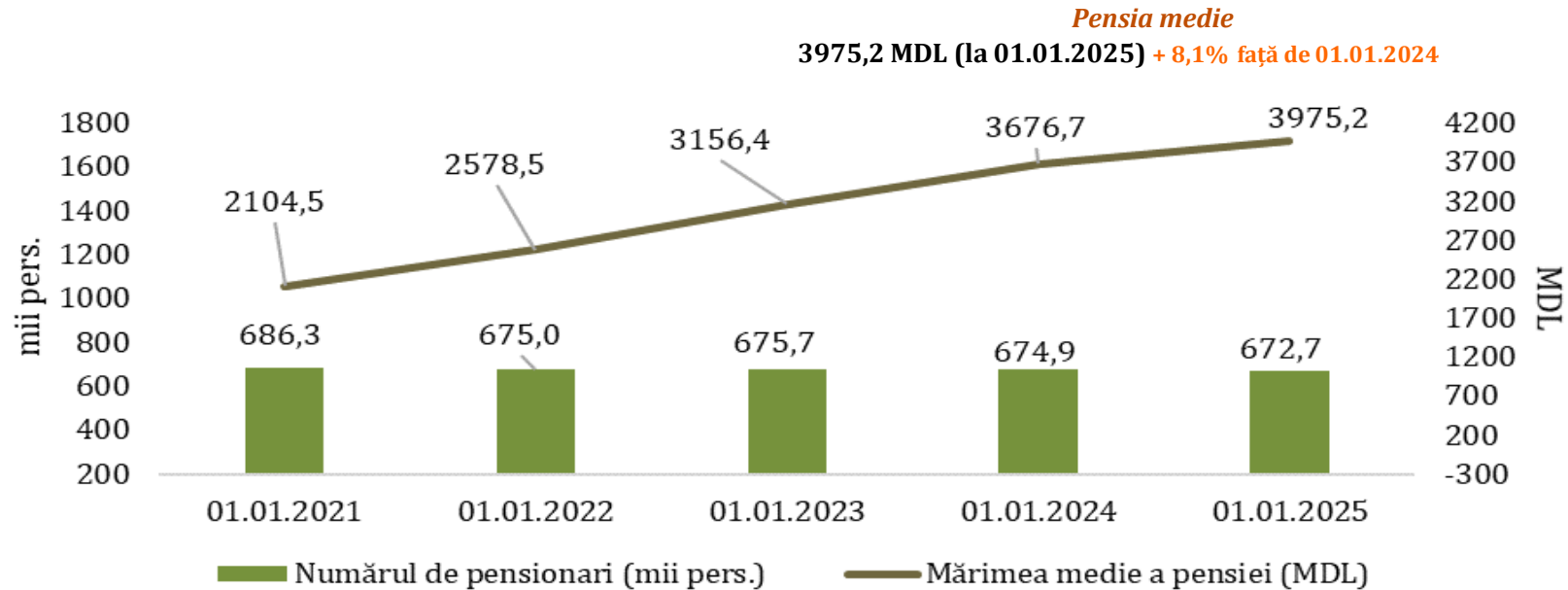

Dinamica veniturilor disponibile medii lunare și a cheltuielilor de consum medii lunare ale populației pe persoană în perioada 2019-2024, MDL

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică

SECTORUL SOCIAL**Protecția socială a populației**

Pensia medie a înregistrat o creștere ușoară, la fel și decalajul față de minimul de existență, în favoarea pensiei.

**Dinamica numărului de pensionari și a mărimii medii a pensiei
la 1 ianuarie 2021-2025, mii pers., MDL**

Sursa: Conform datelor Biroului Național de Statistică

Prognoza macroeconomică pentru anul 2025

Contextul economic global și European în 2024

Economia globală

- ***Rată de creștere moderată de 3,2% influențată de tensiuni comerciale și incertitudini politice***
- ***Piețele emergente continuă să fie motor principal al creșterii globale***
- ***Inflația în scădere dar care depășește țintele băncilor centrale***
- ***Autoritățile monetare mențin politici restrictive ce influențează activitatea economică***

Zona Euro

- ***Creștere modestă de circa 0,8% PIB real, determinată de redresarea exporturilor, nu de consum intern***
- ***Germania înregistrează dificultăți semnificative :***
 - ***Contractii în sectorul industrial***
 - ***Impact negativ al prețurilor ridicate la energie***
 - ***Scăderea cererii din China***
- ***Discrepanțe de dezvoltare între statele membre***
- ***Inflație în scădere, dar încă peste țintele stabilite***

Economia Republicii Moldova în 2024 între provocări structurale și stagnare

Anul 2024 marcat de stagnare economică, creștere de doar 0,1% în termeni reali, PIB nominal: 323,8 mld. MDL (față de 303,5 mld. MDL în 2023)

Probleme sistemice:

- ***Vulnerabilitățile profunde afectează dezvoltarea durabilă și competitivitatea***
- ***Dependență excesivă de agricultură (sector vulnerabil la condiții meteo extreme)***
- ***Tehnologii învechite și productivitate scăzută comparativ cu standardele europene***
- ***Lipsă de diversificare industrială și modernizare***
- ***Dependență de remitențe și consum intern în detrimentul investițiilor***
- ***Exporturi necompetitive și industrie insuficient dezvoltată***

Factori negativi:

- ***Scăderea producției agricole***
- ***Încetinirea producției industriale***
- ***Diminuarea exporturilor***
- ***Consum intern slab***
- ***Context regional și global instabil***

Provocări pentru anul 2025

Externe

- ***Războiul din Ucraina are un impact continuu asupra securității și economiei***
- ***Riscuri pentru comerț și investiții din cauza instabilității regionale***
- ***Necesitatea consolidării securității energetice***
 - ***Diversificarea surselor de aprovizionare***
 - ***Modernizarea infrastructurii energetice***

Oportunități:

- ***Atragerea finanțării europene***
- ***Investiții în domenii strategice (infrastructură, educație, digitalizare)***
- ***Coordonarea politicilor monetare și fiscale pentru stabilitate macroeconomică***

Interne

- ***Gestiunea deficitului bugetar în condiții economice dificile***
- ***Echilibrarea consolidării fiscale cu nevoia de investiții și protecție socială***
- ***Alegerile parlamentare reprezintă un test major pentru stabilitatea politică și parcursul european***
- ***Reducerea vulnerabilităților structurale:***
 - ***Dependența de agricultură***
 - ***Productivitatea scăzută***
 - ***Infrastructura insuficientă***
 - ***Deficitul comercial cronic***

PROGNOZA INCE

Principali indicatori macroeconomici pentru anul 2024 și prognoza pentru 2025

Indicatori	2024	2025
PIB, nominal (mld.lei)	323,8	358,4
rata de creștere	100,1	102,5
Indicele prețului de consum mediul anual (%)	104,7	104,0
Export de bunuri, f.a.p., (%)	87,8	104,5
Import de bunuri, f.a.p. (%)	104,5	104,4
Producția industrială, f.a.p. (%)	98,9	103,0
Producția agricolă, f.a.p. (%)	85,4	117,4
Investiții în active pe termen lung, f.a.p. (%)	107,9	105
Salariul nominal mediul lunar (lei)	14097	15814
nominal (%)	115,5	112,2
real (%)	110,3	107,9
Transferuri de peste hotare a MB, mil. USD	1737	1755

Mulțumim pentru atenție!

www.ince.md

www.ase.md